

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) SEPT. 14., 1922.

ST. (NO.) 212.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
AND TO THE REPUBLIC FOR
IT STANDS: ONE NATION INDI-
ABLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

STAVKA KONČANA NA 52 ŽELEZNICAH.

TEM JE TUDI NEW YORK CEN- TRAL DRUŽBA.

REFERENCA STAVKARSKIH VODIJ V CHICAGO
POOBLASTILA JEWELLA, DA SE SKLEPA
SEPARATNE SPORAZUME Z ŽELEZNIŠKIMI
DRUŽBAMI.

Chicago, 13. sept. — Posebni odbor železniških me-
stov, kateremu je bilo izročeno vodstvo stavke, in ki
je iz 90 predstavnikov iz vseh delov dežele, je danes
pri B. M. Jewella, predsednika železničarskega de-
mentu pri Ameriški delavski federaciji, da deluje za
ravnavo stavke pri posameznih družbah.
Kot se naznanja, pomeni to pooblastilo konec stavke
in četrtini železnic, s katerimi se je Jewell pred krat-
nim v Baltimore pogajal in tudi na nadaljnjih, ki bodo
sklenili na sporazum pod istimi pogoji.
S. Davies Warfield je v imenu železniških družb, ki so
sele separaten sporazum, podal seznam 52 železniških
družb, ki so se pogajale z Jewellom ter so pripravljene za
razum. Med temi so:
New York Central; Baltimore-Ohio; Big Four; Sea-
board Airline, Chicago, Milwaukee and St. Paul; Chicago
and North Western; Wheeling and Lake Erie; Nickle
and Chesapeake and Ohio.
Nocoj so se že podvzeli koraki, da se stavkarje na
železnicah, ki so sklenile poravnavo, odredi nazaj na
delo, ta namen se je sklicala seja eksekutivnega koncila
stavko zapletenih strok.

poravnave.
se poroča se je z 52 druž-
stava da separaten sporaz-
na podlagi naslednjih po-
stavkarji, ki se vrnejo na
delo dobivali plačo, ki jo
je imela veljavna s 1. julijem v
stavki z ukrepom vladnega že-
lezniškega odbora.
stavkarja starostnih pravic se
delavci ob povratku pripa-
stali pred izbruhom stav-
ke imajo pravico, da ob-
glede stališča stavkoka-
me odbor, pri katerem
stavkarji šest zastop-
družba pa šest.

stavke se zavzejo sprejeti
na delo v roku 30 dni po
stavkarje vse stavkar-
stavi one, o katerih je do-
stava, da so krivi katerega nasi-
stavku se sploh ne ome-
stavke dela zunanjim druž-
stavi pravosodja vladnega od-
stavki vprašanji sta igrali
stavki precej važno vlogo.
stavki se injunkcijo se nadaljuje.
stavke zvezne oblasti so da-
stavki ne bo imel nikakega
stavki prizadevanje vlade, da
stavki injunkcijo, ki je
stavki izdana proti stavkarjem 1.
stavkim trajnim.
stavkim prizadevanjem za
stavke se je pričelo.
stavki vladnih železničar-
stavki stavk izjavilo. S. Davis
stavki je takoj nato tajno po-
stavki da prične s pogaja-
stavki je Jewell tajno odpo-
stavki konferenci položena
stavki v Baltimore sta bila
stavki tudi Daniel Willard, pred-
stavki A. H. Smith, predsednik oče otroka, katerega je porodila

New York Central železnice. Po
konferenci je šel Jewell nazaj v
Chicago, da podlaga delno
ravnavo stavkarske vodje, War-
field pa je vodil kampanjo za
pridobitev delne poravnave med
železnicami.

Voditelji stavke upajo, da bo-
do v ožgled delne poravnave
stavke tudi ostale železnice v
kratkem prijavi pripravljenost
za sklenitev sporazuma.

Delavci naj se ne
vrnejo takoj na delo.
Voditelji stavke opozarjajo
delavce, da se naj ne vrnejo na
delo prej, dokler vsaka posa-
mezna družba ne podpiše pogod-
be v soglasju s danes doseženim
sporazumom.

Jos. H. Vance, predsednik me-
haniških strok, ki so na stavki v
Collinwoodu, ni sinoči z ozirom
na poročilo glede delne poravna-
ve hotel podati nikake izjavi, re-
koč, da hoče počakati, da prej-
me direktno obvestilo iz Chicago.

FOSTER SE BO MORAL ZA- GOVARJATI V MICHIGANU.

Chicago, 13. sept. — William
Z. Foster, predsednik Trade
Union Educational League, in
eden izmed najbolj prominentnih
delavskih voditeljev v deželi, ki
dela za spojitve raznih strok v
industrijalne unije, je bil danes
izročen zastopniku justičnega de-
partamenta, da ga odžene v Mi-
chigan, kjer se ga dolgi kršenia
michiganskega proti-sindikalistič-
nega zakona. Odredba za ekstra-
dicijs Fosterja je podpisal illinoi-
ski governor Len Small, potem ko
je Foster izgubil v boju pred tu-
kajšnjem nižjem sodišču, da se
njegova izročitev michiganskim
oblastim prepereči.

DUHOVEN JE OČE OTROKA SVOJE PASTORKE.

Sidney, O., 14. sept. — Danes
je bil prijet Rev. L. W. Irwin,
pastor metodistovske cerkve v
Amelia, O., ki je obtožen, da je

Mrtvi ali živi?

ŽENE ZAJETIH RUDARJEV
POSTAJAJO HISTERIČNE,
KO SE REŠILNI DELAVCI
PRIBLIŽUJEJO ARGONAUT
RUDNIKU.

Jackson, Cal., 14. sept. — Ali
so rudarji, 47 po številu, ki so
zajeti v Argonaut rudniku, mrtvi
ali živi? To vprašanje bo rešeno
v teku par dni. Ako bo šlo vse
posreči, tedaj bo podsti predor
med Kennedy rudnikom predt
v petek ponoči.

Žene 47 rudarjev postajajo
histerične ob misli, da bodo v
kratkem zvedele, da li so njih
možje živi ali mrtvi. Več žensk
sploh ne mara jesti v misli, da
njih možje umirajo v rudniku od
lakote umirajo. Druge ne more-
jo niti trenotek zatiniti svoje oči.
Borba med upom in brezupom
jim ne da trenotka počitka. V
enem slučaju čakate dve ženski.
Ena je žena, ki je pred leti za-
pustila moža in otroka. Sedaj je
prišla nazaj ter vzela otroke od
ženske, ki je živila pri njenem
možu zadnja leta in skrbela za
njegove otroke. Upa pač, da bo
dobila smrtnino za možem, ako
se pronajde, da je mrtve. Druge
ženske sedaj samo moli in joka.

Clevelandanka bo grška kraljica?

Pariz, 13. sept. — Tu se go-
ri, da sedanji položaj na Grškem
lahko ustvari situacijo, katere
posledica bi bila, da bi nekdanja
Mrs. William B. Leeds, ki je ne-
koč živila v Clevelandu, postala
grška kraljica. Najmlajši brat
kralja Konstantina, princ Krištof,
je namreč pred par leti po-
ročil Mrs. Leeds, oziroma njene
milijone. Kot se javlja, sta princ
Krištof in njegova ameriška že-
na v kratkem nameravala odpo-
tovati v Ameriko, toda vzpričo
prejema važnih vesti iz Aten sta
svojo namero opustila.

Mrs. Leeds, ki se sedaj naziv-
lje princesa Anastazija je za svo-
jim možem dobila \$40,000,000 in
je s to svoto svojega grškega
moža postavila na "solidno bazo"
kar se tiče financ. Pravijo, da
je Anastazija priljubljena na
Grškem in da bi njen dohod na
grški prestol ojačil prijateljske
vezi med Ameriko in Grčijo. O-
na je ob poroki s Krištofom po-
stala v grško pravoslavno cerkev,
njen sin pa je pred kratkim po-
ročil princeso Ksenijo, nečakinjo
kralja Konstantina.

pred tremi tedni njegova 11-let-
na pastorka Elizabeta Ladd. Du-
hoven je bil aretirán, potem ko
je otročja mati priznala pred o-
krajnim prosekutorjem, da je
njen oče oče njenega otroka.

"Jaz nisem vedela, da je bilo
ono, kar je on delal, napačno.
Materi pa nisem povedala, ker
sem mislila, da je moj oče predor-
ber, da bi storil kaj napačnega."

Irwin je poročil mater Eliza-
bete pred petimi leti. Živila sta
v Hardin, Shelby okraj, do zad-
njega časa, pred nekaj tedni pa
je bil premeščen na metodistov-
sko cerkev v Amelia, O. Irwin
obdolžbo zanikuje.

TURŠKO VPRAŠA- NJE POSTAJA KRITIČNO.

ANGLEŽI GROZIJU Z RAZ-
KOLOM V ENTENTI, AKO
FRANCOZI NE UMAKNEJO
SVOJE PODPORE TURKOM

Carigrad, 13. sept. — Zave-
niške vlade so obvestile turško
nacionalistično vladu v Angori,
da bi napad turških nacionalis-
tov proti nevtralnemu zonom ob
Dardanelah pomenjal vojsko z
zavezniki, in da so pripravljeni
brantir Carigrad z isto odločnost-
jo kot so jo pokazali, ko so Grki
grozili z invazijo Carigrada. Da-
nes je v nevtralnem zono pri Ismid
odšel en skadron angleških hu-
sarjev in ena stotinja italijanske
infanterije.

London, 13. sept. — Kot se
poroča, je Lloyd George za pe-
tek zvečer sklical izredno zaseda-
nje kabineta, da razmotri va-
glo se razvijajoč kritični položaj,
ki ga je povzročila zmaga turških
nacionalistov nad Grki.

Francoški poslanik v Londonu
je danes podal poročilo o položaj
ki vladi, da je Francija priprav-
ljena na sporazum glede svobo-
de Dardanel, toda k temu je do-
dal, da bodo zavezniki v vseh
nadaljnjih mirovnih pogajanjih s
Turki brezdvomno morali upo-
števati njih zmago in njih "upra-
vičene težnje". Kaj pravzaprav
mislil Francija pod "turškimi tež-
njami" je predmet velikih ug-
banj. Nekateri so mnenja, da je
morda mislil na povrnitev Dri-
nopolja v turške roke.

Zadnji sklep zaveznikov gle-
de Turčije, ki je bil sprejet v Ma-
li Aziji, določa: Da se Mala Azi-
ja in Tracija vrne Turčiji; da
gre turška meja v Traciji od Ma-
morskoga morja zapadno od Ro-
dosto pa do bolgarske meje,
včevši Drinopolje, ki osane grš-
ki; da Smirna pripade Traciji, da
pa imata Drinopolje let tudi
Smirna dobiti posebno vado; da
se varnost Dardanel zasigura, z
zavezniško okupacijo Glipolisa.
da se varnost Carigrad očisti
vseh vojaških naprav tak turško
Tracijo kot tudi grško Tacijo.

Pariz, 13. sept. — Premier
Lloyd Gorg je danes póm an-
gleškega poslanika v Prizu dal
razumeti francoski vlad, da bo
angleška vlada nadaljno odpira-
nje Turkov v njih priznavanju,
da dobe Carigrad in Drdanele,
smatrala kot resno kršitev zave-
niške edinosti.

Ako Francija ne sprejme svo-
je taktike, se glasi angleško sva-
nilo, tedaj bo prisiljena, a "pod-
vzame korake za varstvo drža-
ve."

V diplomatskih krog se to
smatra kot odprto grnjo za
razkol v ententi Anglež pravijo,
da Francozi Turkov ne inspirirajo
le moralno, temveč tudi aéro-
plani, municijo in marjem.
Vzpričo turške zmage s Anglija
resno boji posledic mehanizmi
mohamedanskimi podar v In-
diji in Egiptu. Angleži ujo se
daj v Mesopotamiji ardo 18-
000 mož, kjer se večji vršijo
manjši boji, toda ako se ški na-

Borba za pivo.

OHIJSKI ZAGOVORNIKI LAH-
KIH PIJAC BODO GNALI
BOJ DO NAJVIŠJEGA SO-
DIŠČA.

Columbus, O., 13. sept. — Ako
bo najvišje sodišče države Ohio
odločilo, da vprašanje dodatka k
državni ustavi, glasom katerega
bi se dovolilo izdelavo in preda-
jo pijač z 24 proc. alkohola, ne
more iti na glasovanje, tedaj bo-
do nasprotniki sedanjih strogih
prohibicijskih zakonov gnali bor-
bo pred najvišje sodišče Zedinje-
nih držav. Tozadevno izjavo je
podal F. W. Marcolin, tajnik zve-
ze proti prohibicijskemu amend-
mentu.

Tudi Wayne B. Wheeler, od-
vetniški zastopnik proti-safonske
Lige, je izrazil, da bodo suhači
boj gnali na najvišje zvezno so-
dišče, ako bo ohijsko najvišje so-
dišče odločilo proti njim.

Suhači so večerj pri sodnji
vložili priziv proti akciji Zveze
za omiljenje prohibicije, na ka-
terem so se nahajali podpisani 21
okrajnih prosekutorjev. Imena
so bila očitvidno pisana z istim
črnolom in tudi pisava je bila i-
sta. Prosekutor iz Mercer čra-
ja, K. L. Loeb, je danes zahte-
val, da se njegov podpis odstra-
ni, ker se ta ni niti izjavljal
dovoljenje za rabo njegovega
imena pod napačno pretvezo, čes-
da so priziv podpisali vsi okraj-
ni prosekutorji.

Pri večeršnjem zaslišanju
pred najvišjim ohijskim sodiš-
čem je sodnik Wanamaker dejal:
"Slišali smo veliko o enem
procentu in pol ter o dveh pro-
centih in treh četrtinah, toda
kaj pa o onih desetih procentih
ohijskih državljanov, ki so naro-
čili državnemu tajniku, da vpra-
šanje izroči na volitve."

Nato je odvetnik za suhače od-
vrnil, da državni tajnik ne mo-
re imeti nikake dolžnosti v zve-
zi z vprašanji, ki nasprotujejo
konstituciji ter Volsteadovemu
zakonu.

— Proti smrtni kazni. Devet-
deset oseb je bilo oproščenih služ-
be na poroti, za Vedo Skeno-či,
ki je obdolžen, da je umoril 28.
maja Joseph Cordisco, ker se je
večina izmed njih izjavilo, da so
proti smrtni obsodbi.

cijonalisti sedaj, ko so porazili
Grke, zaženo z vso silo nad An-
gleže, ni skoro dvoma, da bi mo-
rali Angleži zapustiti Mesopota-
mijo in Palestino.

Francija zanikuje, da ima s
Turki kake zveze. "Sedaj je ni
drža na govore in slavalovke. Tu-
di ženskih moči se ne sme izpu-
stiti. Ena kot druga, vsaka je bila
"malo" zaljubljena.

Igralci so strem izkazali prija-
teljsko naklonjenost bratom dele-
gatom, a delegatje so videli, da
znajo pri "Liliji" malo več kot
samo hruske peč.

Nocoj se vrši banket v Sloven-
skem domu, kjer bo zabava zo-
pet vesela in vsem priporočljiva.
Posebno vedo to delegatje in de-
legatnje, ki imajo sedaj kosilo v
spodnji dvorani. Collinwoodčan-

Konvencija S. D. Z. v Collinwoodu.

Včerajšnji dve seji ste bili že bolj živi. Takoj zjutraj nam
je bilo dolgčas, ko nismo imeli "ta-pravega" predsednika,
Mr. John Gornika. Hvalabogu, da je prišel ter nas obva-
roval kake večje nesreče. Tudi ženske so se urinile v deba-
to, posebno popoldan, ko se je prišlo do poročniške na-
grade. O teh potrebnih in pogrešanih nagradah se je raz-
vnela živahna, toda resna debata. Prednost so imele žen-
ske, ki imajo skušnje v teh mističnih stvarih. Da pa je bi-
la včerajšnja delegacija tako živa, je bilo tudi vzrok slika-
nje. Opoldan se je završila ta "komedija". Saj veste kako
je to, če se do šestdeset ljudi da slikati, pa naš slovenski
fotograf John Bukovnik ne more viditi vse naenkrat sko-
zi tisto malo lečo.

Dopoldanska seja je naredila precej dela. Seveda malo
teško je včasih, ko hoče ta ali oni povedati dvakrat ali tri-
krat k eni stvari. Pritožbe so včasih velike ali majhne,
kakršen je že delegat. Eden je že dosegel rekord, da je
tekem dveh sej govoril 58krat. (Bog mu daj zdravje, če je
obolel na plučah.)

Popoldanska seja je bila ena izmed najbolj živahnih.
V debato so posegle naše ženske. Niso se dale pregovoriti,
vsaka je vedela svoje skušnje. Bila je le mala razlika med
njimi, ki pa je zapopadena v tem stavku: Vsaka ne misli
na mladi zarod.

Najvažnejši zaključki včerajšnjega dneva so bili pač
le ti:

Ustanovilo se je pri Zvezi nov
oddelek, pod naslovom: Odprava
stava. Da sedaj tega ni bilo pri-
tej organizaciji. Odglasovano je
bilo, da velja sledeča lestvica:
Član, ki je zavarovan za 150 do-
larjev, dobi \$50.00 odpravnine;
za 300 dolarjev 100 dolarjev; za
500 dolarjev 175 dolarjev; za
1000 dolarjev 350 dolarjev; za
1500 dolarjev 525 dolarjev; in
za 2000 dolarjev pa 700 dolar-
jev odpravnine. O tem govori
jameje točka, ki je bila sprejeta
s to lestvico. Odpravnine se ne
plača za prve tri leta.

Nadalje se je sprejelo novo
točko: Operacijski stroški. Do
sedaj Zveza ni plačevala nikakih
operacijskih stroškov. Določilo
se je gotove operacije, za katere
plača od 25 do 50 dolarjev.

Za naše ženske se je dobilo
poročniško podporo v obliki 15
svetlih ameriških dolarjev. Oh,
to je bilo prerekanja, predno se
je prišlo do sklepa.

Sinoči je priredilo dramatič-
no društvo "Lilija" predstavo
"Rodoljub iz Amerike". Igralci
drža na govore in slavalovke. Tu-
di ženskih moči se ne sme izpu-
stiti. Ena kot druga, vsaka je bila
"malo" zaljubljena.

Predstava je bila polna sme-
ha in dobrega humorja. Igralci so
povečini izkazali se mojstre v
njih nastopih, a korenjak vseh
korenjakov in karakterjev je bil
župan Korenjakov, Mr. Trampus.

Vse se mu je smejalo, vsaka be-
seda je bila na mestu, tipičen sta-
rokrajski malomestni župan, ki
drža na govore in slavalovke. Tu-
di ženskih moči se ne sme izpu-
stiti. Ena kot druga, vsaka je bila
"malo" zaljubljena.

Igralci so strem izkazali prija-
teljsko naklonjenost bratom dele-
gatom, a delegatje so videli, da
znajo pri "Liliji" malo več kot
samo hruske peč.

Nocoj se vrši banket v Sloven-
skem domu, kjer bo zabava zo-
pet vesela in vsem priporočljiva.
Posebno vedo to delegatje in de-
legatnje, ki imajo sedaj kosilo v
spodnji dvorani. Collinwoodčan-

ke so fine kuharice, jed pa je o-
kusna in tečna, da se marsikate-
remu zdi že čudno, kako da je
dobil tak apetit.

Banke pomagale ru- dariem v stavki.

Atlantic City, N. J., 13. sept.
— William Green, tajnik in bla-
tajnik United Mine Workers of
America, je danes tukaj nazna-
nil, da sta dve banki dali rudar-
jem posojila za vodstvo stavke,
neda bi se bilo dalo kake ga-
rancije. To sta bili Indiana Na-
cionalna banka v Indianapolisu in
na Harriman banka v New Yor-
ku. Stavka je rudarsko organi-
zacije veljala okrog \$1,000,000.
Od te svote je posodilo Harri-
manova banka v New Yorku
\$100,000 in sicer na menice ali
nete, katere so podpisali vrhovni
uradniki rudarske unije. Menice
so izplačljive v teku šestih mese-
cev. H. B. Rosen, eden izmed
direktorjev Harriman banke, se je
izrazil, da se je rudarjem dalo
posojilo, ker se je imelo z njimi
že dosti finančnega prometa.

"Ako bi rudarska organizacija
danes prišla na banko," je nada-
ljeval isti direktor, "ter zahtevala
\$5,000,000 posojila, smo jim
pripravljeni svoto preskrbeti v
teku ene ure.

Kot je danes tukaj povedal
Green, ni bilo treba rudarjem ni-
ti pri posojilu Harrimanove ban-
ke niti Indiana National Banke
dati nikakih garancij. Bratovski-
na lokomotivskih inženirjev je
posodila rudarjem \$30,000, osta-
li del štrajkovnega fonda pa se
je zbralo s prodajo bondov, ki
jih je lastovala organizacija.

— S prihodnjim tednom bo
pričela v Girard, O., z obratova-
njem A. M. Byers Co. in delati
bo pričelo zopet kakih 1,000 de-
lavcev. Enaka poročila se čujejo
iz vseh železnih in jeklarskih re-
dišč.

HENRI BARBUSSE:

OGENJ

Poslovenil Anton Debeljak.

Mačoma se zopet vname na koncu: kakih dvajset me. Na stran na ravni, pri okrogli- vega holma. Toča puškinih- prasketi in bljuje brizga- enaj okoli zagrebne strojni- ki pljuva presledkoma, kakor- čin brca.

Na sajato perotjo nekakšne- kaste in žolte obstrti je vi- tako ljudje obkolijo bliska- strojnico in jo čedalje bolj- jo. Kraj sebe zapazim ob- žetela Mesnila; ne da bi se nosijo na plečih ali pod pazduho

VABILO!

SLOV. PEVSKO POD. DR. “ZVON”

V NEWBURGU priredi

dne 17. SEPTEMBRA, 1922

dve humoristični enodejanki in sicer

“Vinska brata”

in

“Ne kliči vruga”

V SLOV. NAR. DOMU.

Kdor se želi dobro zabavati in nasmejati naj ne za- mudi te prilike.

Prireditev bo ob 3. uri popoldne (za otroke) in ob 7:30 zvečer.

IGRAL. BO TAMBURAŠKI ORKESTER POD VOD- STVOM Mr. M. SINTIČA.

PO IGRI PLES.

VSTOPNINA 50c

Za otroke: popoldne 10c; zvečer 15c.

S. P. P. “ZVON”.

ČIST

Premog v kosih

po \$9.50 ton

Ne več kot 2 tona vsakem odjemalcu

Wood 429

Pokličite po telefonu

Kenmore 260

THE COLLINWOOD SHALE,

BRICK & SUPPLY CO.

16220 Saranac Rd.

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

“V močvirju velemesta”

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50c.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

6418 ST. CLAIR AVE.

Ravnokar je izšla

knjiga

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugo- slovanska Tiskovna Družba.

Knjigo je spisal grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburske klike, ka- kor tudi smrt cesarjevega Rudol- fa.

Knjiga je jako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

vsakovrstne železne kose. Zavze- majo celi podkop in naju ločijo.

— Sedma je uhvatila strojnico, vpijejo. Nič več se ne bo drla. Obsedena je bila: prokleta mrha, osrana mrha!

— No, kaj pa zdaj-le?

— Nič.

Tukaj ostanemo križem. Po- čenemo. Živi so se nasopihali, u- mirajoči se nagrgali, obdani od dima, luči in topovskega trušča. ki grmi od vseh strani sveta. Člo- vek več ne ve, kje se nahaja. Nič- več zemlje niti neba, vse je zgolj- nekaj oblak. Prvi odmor se na- znači v žaloigri meteža in homa- tije. Vesoljna mlhavost objame gibanja in buko. Tudi topovsko- bučanje pojema; edino v dalje- še pretresa nebo liki kašelj. Raz- burjenje se polega, preostaja še samo neskončni trud, ki zdaj kipi- ter nas preplavlja, in z njim brez- krajno čakanje, ki se znova pri- čenja.

Kje je sovražnik? Povsod je pustil mrtvece in trunoma smo srečavli ujetnike: tamkaj-le se giblje še ena tropa, enolična, za- brisana in čisto zakajena se odra- ža na umazanem nebesu. Jedro pa se je očitno razkropilo v da- ljo. Tupatam še prileti nerodno granata sem; a nihče se ne zvik- ne zanjo. Rešeni smo, mirni, sa- motni v tej puščini, kjer brez- brežni valovi mrličev segajo do vrste živih.

Znočilo se je. Prah se je raz- kadil, toda umaknil se je so- mraku in senci, ki lega na zbro- jo podolgim zlekneje množce. Ljudje se bližajo drug drugemu, sedajo, vstajajo, hodijo, se opi- rajo ali oklepajo medsebojno. Zbi- ramo se, čepimo med kritji; go- mile trupel zapirajo njih vhode. Nekateri so odložili puške na tla in motovili so povešenimi roka- mi ob robu jame; zbliza se vidi, da so počneli in ožgani; imajo vnete oči in so pobrizgani z bla- tom. Ne govorimo kdovekaj, pač pa začnemo stikati.

Zapazili smo bolničarje: njih- izrezane oblike iščejo, se skla- njajo, gredo dalje, po dva se o- prijemata svojih dolgih torovov. Tam na desnici čujemo udare z rovnico in lopato.

Semterja blodim po tem mrač- nem tohuvalobu.

Na mestu, kjer je okopova re- ber zmečkana od streljanja in- tvori rahel klanček, vidim neko- ga sedeti. Meglena svetloba še seva. Pokojni položaj tega moža, ki strmi zamišljeno pred se, me spominja na soho in me bode v oči. Sklonem se nadenj in ga spo- znam. Korporal Bertrand je.

Svoj obraz okrene proti meni in čutim, da me gleda v somraku s svojim zamišljenim nasmehom.

— Ravno sem hotel iti po- te mi reče. Snuje se okopna straža, dokler ne izvemo, kaj so storili drugi in kaj se godi spredi. Po- stavim te na dvojno stražo s Pa- radisom v poslušavnico: podkop- niki so jo prav izgrebli.

Motriiva idoč in mirujoče sen- ce, ki čemijo ko črnlni madeži vzdolž razvaljenega opirala, se pripogibajo in čičajo v raznih po- ložajih: njih obrisi odsevajo na motni sivini pebosklona. Čudno mračno gomazajo, skrčeni kakor žužki ali črvi na teh pomrklih po- ljanah, ki jih je smrt odela v po- koj; že drugo leto ustvarjajo boji- tod pravcata vojaška mesta in jih zopet premikajo po čezmernih in globokih mrtviščih.

Dvoje temačnih bitij stopa sko- zi mrak nedaleč mimo naju; po- luglasno se pomenikujeta.

— Pomisli, duša, namesto, da bi ga poslušal, sem mu porinil bo- dalo v vamp, tako da ga nisem mogel več izriti.

— Pri meni so bili štirje v jaz- bi. Poklical sem jih, naj zlezejo na plano: Kakor je kateri priko- bacal ven, sem mu razparal ko- žo. Rdečina mi je curela do lakta. Še zdaj se mi sprijemajo rokavi od tega.

— Ha! je povzel prvi, kadar bomo pozneje pripovedovali te reči, če se vrnemo domov, druž- ni pri peči in pri sveči, ne bo ho- tel nihče verjeti. Ali ni to žalost- no, kaj?

— Briga me jel da le odnesem zdravo kožo, se odreže drugi. In sicer čim prej, več ne zahtevam.

Bertrand navadno ni dosti go- voril, nikdar pa ne o sebi. Zdaj pa je dejal:

— Tri sem imel na vratu. Ka- kor obseden sem otepal. Dal vsi smo bili zverine, ko smo prišli sem.

V njegovem glasu je zvenelo pritajeno drhtenje.

— Ampak trebalo je, je rekel. Treba je bilo —

Prekrižal je roke in zmajeval z glavjo.

— Prihodnost! je vzkliknil na mah kakor prorok. S kakšnimi očmi bodo zanamci, katerim bo napredek — ki pride kakor uso- da — nazadnje uravnovesil vest, s kakšnimi očmi bodo gledali ta mesarstva in te junaške čine! Mi sami, ki jih počenjamo, ne vemo, ali naj jih primerjamo z junaštvij Plutarhovi in Corneillevih kore- njakov ali pa z apaskimi dejanji.

In vendar, je, nadaljeval Bertrand, pogled! Nekdo je vse- eno vzdignil svoj obraz iznad vojne in blestel se bo po lepoti in odločnosti svojega poguma....

Poslušal sem, oprt na palico in sklonjen čezenj, njegove besede: v večernem polumraku sem čul glas ohih urst, ki so le redko ke- daj izpregovorila. Kriknil je z zvonkim glasom:

Liebknecht!

Pole je vstal še vedno križem- rok. Njegovo lepo obličje, tako globoko resno kakor kip, mu je padlo na prsi. Pa še enkrat je sto- pil iz svojega marmornega molka in ponovil:

— Prihodnost! Prihodnost! Delo prihodnosti bo v tem, da izbriše to sedanjost, in sicer bolj nego se nam zdi jo izbriše kot ne- kaj studnega in sramotnega. In vendar, ta sedanjost je bila po- trebna, potrebna! Sramota vojaš- ki slavi, sramota vojskam, pro- kletstvo vojaški obrti, ki preme- njema pretvarja ljudi v trapaste žrtve ih v podle krvnike. Da, prokletstvo: res je, le preris je, za večno je resnično, za nas pa še ne. Za zdaj še pazimo na svo- je misli! Res, bo, kadar bo celo Sveto pismo resnično. Res bo, kadar bo napisano z drugimi res- nicami vred, z drugimi resnicami, katere bo očisti duh obenem razumel. Mi smo še izgubljeni in izobčeni, daleč od one dobe. Dandanašnji dan, v tem-le trenu- ku, pomeni ta istina skoraj zmo- to, ta sveta beseda je zgolj bogo- kletstvo!

Zasmejal se je zvočno in za- sanjano:

— Enkrat sem jim rekel, da verujem v preroštva — da bi jih vzpodbodel! Sedel sem tik Ber- tranda. Ta vojak, ki je vselej sto- ril več nego svojo dolžnost in vzlic temu še ostal živ — je ostal v tem hipu pred svojimi očmi ka- kor tisti, ki utelešajo visoko na- ravno misel in ima dovolj sile, da se izvije sunkom in bunkam

Ali ste si že nabavili knjigo

“Naš spolni život”

Ako ne, požurite se, dokler jih je še kaj v zalogi. Knjiga se prodaja po \$2.50 komad, a sedaj je cena za nedo- ločen čas samo

1 dolar.

Knjiga je pisana v hrvaščini, a se jo lahko razume; je neprecenljive vred- nosti za vsakogar, kateri jo kupi.

DOBI SE JO V NAŠEM URADU.

Jaz sem uspešno zdravil

NOVE IN ZASTARALE BOLEZNI, kot so KRVNI, KOŽNI ali NER- VOZNI NEREDI, ZELODNE, CREVESNE in JETRNE NADLO- GE, TUDI REVMATIZEM, BOLEČINE V HRBTU ali SKLEPIH, GLAVOBOL, ZABASANOST, VRTOGLAVOST, IZPAHKE, KA- TARK V GLAVI, NOSU ali GRLU, NE ODLASAJTE temveč PO- SVETUJTE SE NEMUDOMA Z MENOJ. ELEKTRIČNO ZDRAV- LJENJE, SERUMI, VAKCINI, BAKTERINI IN DIREKTNA KRV- NA VBRIZGAVANJA KATERIH SE POSLUZUJEM IN KI ZAGO- TAVLJAJO DOBRE REZULTATE.

Uradne ure: Ob nedeljah:

od 9 ure dop. do 8 zvečer. DR. KENEALY od 10 zjutraj do 1 pop.

647 Euclid Ave. Drugo nadstropje Cleveland, O.

NASPROTI Vrata poleg STAR TAYLOR ARKADE REPUBLIC BLDG. gledališča.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.

308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.

Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. pop. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

Oglašujte v “Enakopravnosti” OGLAŠUJTE V ENAKOPRAVNOSTI

ZAKAJ?

ZATO: Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —

ZATO: ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohod- kov za vaš list —

ZATO: ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Ena- kopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a isto- časno pomagata vašemu listu finančno —

ZATO: ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglaš v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —

ZATO: Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

“ENAKOPRAVNOST”

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

AMERIŠKO - JUG. TISKOVNA DRUŽBA

Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Priporočam vam da obiščete našo

Grocerijsko Trgovino

katero smo odprli

na 1100 E. 63rd St., vogal Glass Ave.

Prostori so popolnoma na novo urejeni in ker smo ime- li že enkrat trgovino na 919 Addison Rd. ste lahko u- verjeni, da boste dobili solidno in prijazno postrežbo.

JOHN ZAKRAJSEK.

